

A patriarchális rend

Antropológusok és történészek egy része úgy véli, hogy a férfiuralom beköszönnte előtt az ősi kultúrák matriarchális (nő- és anyaközpontú) társadalmi berendezkedésük lehettek.

3. oldal

Amikor a lélek fárad el

Sokszor idézzük a szentírási mondatot, hogy a lélek kész, de a test erőtlén. Ma viszont egyre többen érzik úgy, hogy már nem csak a testük, de a lelkük is elfáradt a szolgálatban.

4. oldal

Eltékozolt tárgyaink

Egyszerűbb újat venni, mint javítani és jobban megbecsülni?! Ma már nem csak az idős embernek, de a már használt tárgyaknak sincs becsülete: vegyél másikat, és a régit dobd el.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA ● 2016. OKTÓBER 27. ÉVFOLYAM 19. SZÁM

Van még becsülete az ős hajnak?

Ma mintha szégyen lenne a megöregedés. Félelem, aggodalom, rejtegetés és szégyenérzet kíséri a megőszülő haját és a ráncosodó arcot. Pedig még nem is olyan régen nagy becsülete volt az időkornak. A bölcsesség és tapasztalat áldott forrásai voltak az idős emberek. Ma pedig rejtegetni való szégyenné vált az öregség. De nem csak az idős embernek nincs már becsülete ezen a világon, hanem semminek, ami nem új. Nem is kell régi legyen ahhoz, hogy az emberek elforduljanak tőle, elég, ha nem új. Egy nem új feleség már unalmas, egy nagytata már nem érti a mai dolgokat, egy idősebb tanítónőhöz már nem adjuk be a gyermeket, az egyház ósdi, meghaladott, az orgonaszó már

nem ad áhítatot. A legnagyobb öreg mégis maga Isten. Így is nevezték évszázadokkal ezelőtt hitvalló eleink az Urat: az öreg Isten. Mennyi kedvesség, figyelem és szeretet volt ebben! A bölcs, nyugodt, megbízható Isten. Ahogy eltávolodott az ember Istentől, úgy vesztette el minden, ami nem új, az értékét. Mintha előre tudta volna ezt a mi Urunk, amikor tanítványainak új parancsolatot hagyott, és ezzel a megtévedt emberiséggel új szövetséget kötött. Jézus Krisztusunk az Ő új szövetségének kegyelmével visszaadta a becsületét mindennek, amitől a világ megfosztotta. A becsületet visszaadó szó ma is hív: Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok.

Tele kosár

Október elején van az idősek napja. Illik-e egyáltalán észrevenni az örege-dést, vagy inkább ne lássuk meg, ha valaki megöregedett?

Amennyiben olyan magától értetődő, hogy mindennek rendelt ideje van, a természetben van tavasz, nyár, ősz, tél, az emberi életben manapság mintha nem lenne természetes, hogy eljön a tél, és erre készülni kell. Különböző mester-séges módon próbálják kitolni az idős-kor határát.

De igazából meghatározható-e az öregkor kezdete? Tudós emberek hozzá-értő véleménye, hogy pontos dátumhoz, évhez, naphoz nem köthető. Nem mondható kiindulópontnak a nyugdíjba vonulás ideje, hiszen számtalan hetvenes éveiben járó ember fiatalossága cáfolja ezt. Ugyanakkor sok fiatalról mondható el, hogy milyen öregek!

Inkább az állapítható meg, hogy az öregkor egyénenként változik, mindenkinél saját adottságaitól függ. Nem szabad megfeleledkezni arról, hogy az élet minden szakaszának, sőt minden nap-jának megvan a maga teendője, ami hoz-zátesz valamit életünkhöz, amivel tel-jesebbé válik.

Azt mondják, annyiféle öregség van, ahány öregember. Van magányos öreg-ség, keserű öregség, és van mások szere-tete által megszépített öregség, nyugodt, meglegedettséget tükröző öregség. És van egy másfajta, különös öregség – az Isten országára felkészülő derűs öregség. (folytatás a 2. oldalon)

Tele kosár

(folytatás az 1. oldalról)

Ilyen látással, érzéssel, elfogadással kellene élni az öregkort akár a családja körében él az idős, akár a mára már családokat segítő lehetőségként működő idősotthonokban. Bár már időben távol vagyunk az augusztus végi újkenyéri hálaadástól, most mégis visszatekintek az akkor megélt élményemhez.

Újkenyér hálaadó ünnepén három idősotthonban szolgálva, adtunk hálát a gondviselő Istennek. 70, 80, 90, sőt 101 évet megélt igehallgatókkal köszöntük az életet megtartó Úrnak a minden körülményben kirendelő mindennapi kenyér mellé, az idős korban még fontosabb lelki kenyeret.

Sok évtizedet maga mögött hagyó ember tudja igazán azt, hogy a legpuhább kenyér sem olyan ízes, ha a lélek kérges, szomorú, megkeseredett. És mennyire másképp lehet élvezni a szikadtabb kenyeret is, ha a lélek derűjével, hálával, Isten iránti köszönettel és nem utolsó sorban megelégedettséggel fogyasztják.

Az evangéliumi történetek megsokasított ételének étkezői nem csupán ettek, de meg is elégedtek. Egyik nagy titka az évek múlásának – amikor a zsol-táros szerint 70 esztendő után már mindennap ajándék az Úrtól –, hogy a koros ember csak eszik-e – mert enni kell –, vagy megelégedetten telnek-e napjai. Különösen az idős otthonokban élők tudnak-e Isten iránti hálával köszönetet mondani nemcsak azért, hogy van mit enniük, és nem a kínzó magány lélekörölő falatjait kell lenyeljék, hanem azért is, mert vannak róluk szeretettel, kedvességgel, simogatással, türelemmel gondoskodók. Isten iskolájának „öregdiákjai” (csupán emberi idősámítás szerint) számára kérdés, hogy akarják-e a lelküket táplálni „megelégedéssel”, hogy ne valamit állandóan felpanaszolva bánthatnak, elégedetlenkedjenek.

Ekkor tárulhat fel előttünk a maradék kosarak „ama titka” a Szentlélek megvilágosító bölcsességével. Miért teltek meg maradékkal azok kosarak? Talán azért, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus visszajöveteléig, mindazok, akik esznek az Ő megtöretett testéből, szüntelen rendelkezzenek „maradék” lelki táplálékkal és erővel kibírni az élet hosszúságát. Nem utolsó sorban az élet megtöretettségében is naponkénti hálával kívárni a „hazahívó” Szót a mennyei asztalközösség vendégségéhez. Fizikai fájdalmakban, lelki szenvedésben, a szomorúság gyakori érzésében valóban csak a maradékos kosárból táplálkozva lehet elfogadni azt, hogy: Atyám, legyen meg a Te akaratom – bármeddig élek is.

ARDAI ERIKA

Úgy, mint régen

„...jaj nekünk, mert vétkeztünk! Ezért lett beteg a szívünk, ezért homályosodott meg a szemünk. A Sion hegyéért, mert elpusztult, rókák futkosnak rajta! De te, Uram, örökké megmaradsz, királyi trónod is nemzedékről nemzedékre! Téríts vissza, Uram, magadhoz, és visszatérünk, újítsd meg napjainkat, hogy olyanok legyenek, mint régen!” (JerSír 5,16b-19.21)

Nincs olyan elkeseredett panasz, nincs az a keserűség, ami ebben a rövid könyvben ne volna megfogalmazva. Kétségbeejtő az a szenvedés, amit a babiloniak hoztak az országra és a népre. Ez a szomorú hangvétel itt is folytatódik. Minden testi szenvedés, nyomorúság mellett a legnagyobb lelki fájdalom Isten népe számára az volt, amikor a Sionra tekintett, és ott, a templom helyén, romhalmazt látott, amely elhagyatott helyként rókák barlangjává lett.

Egy talmudi történet is szól erről. Egy alkalommal „Rábbán Gámliel, Elázár ben Ázárj, Jósua és Akiba rabbik felmentek Jeruzsálembe (ahol nem volt szabad zsidóknak lakni)... Amikor Sion hegyéhez érkeztek, megszárgatták ruháikat (miként az elő volt írva, ha valaki megpillantotta a lerombolt várost)..., s mikor elértek a Templom-hegyhez, észrevettek egy rókát, amint éppen a Szentek Szentjének helyéről szalad el. Erre mindnyájan sírva fakadtak, csak Akiba nevetett. Megkérdezték, miért nevet, ő meg visszakérdezett, ti miért sírtok? Ne sírjunk, amikor írva van: »Az idegen, aki belép – halál fia.« (4Móz 1,51), és most ez a hely rókák tanyája? – magyarázták társai Akibának.

Hát éppen ezért nevetek – érvelt Akiba – mivel láthatjuk, hogy Isten betartotta ígéretét, vétkeink miatt, büntetésből felégetik és felszántják a Várost, így biztosak lehetünk abban is, hogy azt az ígéretét is betartja, hogy eljön a megváltás, miként azt a próféta megjövendölte: Ezt mondja a Seregek Ura: fognak még öregek és öregasszonyok üldögni Jeruzsálem terein... a Város terei megtelnek fiúkkal és lányokkal, akik vígan játszadoznak. Ezt mondja a Seregek Ura: bár lehetetlennek tűnik a megmaradt nép számára, hogy ez így lesz abban az időben – az én számomra nem lehetetlen...! (Zak 8,4-6)

Mondták neki társai: Akiba, megvigasztaltál bennünket!”

A REMÉNYSÉG ISTENE

Bármilyen nehéz is egy életszakasz az ember életében, a helyzet sohasem reménytelen. Hiába pusztították el a templomot, Isten attól még továbbra is jelen van és uralkodik. Őt senki nem tudja elpusztítani. De ez a gondolat csak a benne bízó ember számára hozzáférhető. És, aki benne hisz, az tudja, hogy az

emberi élet legnagyobb problémája a bűn! Addig nincs lehetőség a helyzet megváltozására, amíg az ember őszintén el nem jut odáig, hogy kimondja: „Vétkeztünk! Ezért lett beteg a mi szívünk.” Ezen a ponton fordul jó irányba az ember élete. Mert addig, amíg csak panaszkodni tud, másokat hibáztatni, nos, addig csak szaporodnak bajai, és még inkább kilátástalan-ná válik számára minden.

A romok látványa megijeszt, elkeserít bennünket. Pedig azok a romok, amelyeket Isten megenged életünkben, nem elkeserítésünkre vannak, hanem tanításunkra. Életünk elpusztult, kilátástalan romjai figyelmeztetnek bennünket Isten ígéreteinek bizonyosságára. Ahogy Isten ítélete bizonyos és bekövetkezik, úgy a helyreállításra vonatkozó ígérete is bizonyos.

Szemünk viszont sokszor csak a romokat látja, az ítéletet, a pusztulást. De ahogy szemünk sírni kezd, ahogy a bűnbánat könnyei megnedvesítik, azonnal meglátja a romokban a helyreállítás ígéretét is! Hitünk valósága ekkor lesz teljessé: meglátjuk a jövő reményességét, mindazt, amivé Isten helyreállít. Meglátni azt, amit valamikor régen elvesztettünk, talán már el is felejtettük. Lassan hozzászokunk a romokhoz, azt természetesnek vesszük, életünk részének tekintjük. Pedig nem kevesebbet, mint a teremtett világ dicsőségét, a régen elmúlt, egykori szentséget akarja Isten visszaállítani.

A bűnbánó ember eljut odáig, hogy vágyakozni fog Isten után, a vele való közösségre. Ehhez vissza kell térnie hozzá, alázatban és engedelmisségben. Csakhogy ez sem megy magától. Istentől kell elkérni a megtérés ajándékát is. Naponta szükségünk van erre. Ha így jársz el, a te számodra is elhozza az Úr a felüdülés napjait. Kérd őt erre ma is!

SZILÁGYI BALÁZS

A patriarchális társadalmi rend

Antropológusok és történészek egy része úgy véli, hogy a férfiuralom beköszöntött előtt az ősi kultúrák matriarchális (nő- és anyaközpontú) társadalmi berendezkedésűek lehettek. Állításuk szerint az ásatásokon előkerült szobrok, a nőiség és anyaság felmagasztalásának alakjaként egy olyan korból maradtak hátra, amikor a társadalom és a család alappillére teljes mértékben a nő volt.

Még ma is számon tartanak három törzset a világon, ahol a nők a mindennapi élet meghatározói. A dél-kelet kínai Jünnan tartományban fekvő Mousoban a nők választanak férjet, a gyermekeket az anyák házában nevelik (az apák csak látogatóba járnak), és az ő nevüket öröklik. A vagyon pedig kizárólag anyai ágon öröklődik: anyáról leányra!

Bangladesben a khászi törzs 30-40 ezer főt számláló közössége él kb. 80 falucskában. A törzs vezetője igazi ősanaként irányítja a közösség életét, a vagyont itt is csak lányok örökölhették, de érdekes módon a vezető szerepet nem az elsőszülöttek, hanem – mint a népmesékben – a legkisebb lány viszi tovább.

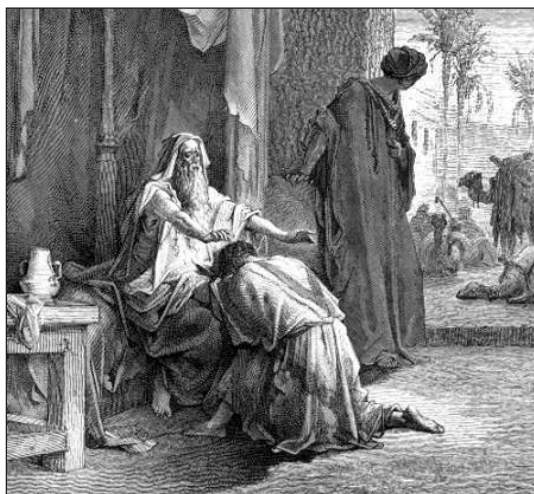
CSALÁD AZ ÓSZÖVETSÉGBEN

Mit olvasunk erről a kérdéskörrel a Szentírásban? Mózes első könyvében a férfi és nő közös együttélését Isten így határozta meg: „a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek egy testté.” (1Móz 2,24) Egyes magyarázók ebbe a leírásba a matriarchális rendszer alap gondolatát igyekeznek belemagyarázni, csak hogy itt nem arról van szó, hogy a férfi kilép a családból és követi feleségét annak családjába, hanem pusztán az van leírva, hogy a fiú férfivá növekedve saját családot alapít.

A bibliai család feje minden időben a férfi volt, erőteljesen megtestesítve a patriarchális (férfiközpontú) társadalmi rendet. Az ósatyákat nem véletlenül hívják patriarcháknak! A férfi privilégiumai közé tartozott például a válás kezdeményezése, a feleség vagy leány fogadalomtételének érvénytelenítése. Bár a jövődöbelit mindig az apa választotta (pl. Ábrahám: Izsák – Rebeka; Lábán: Jákób – Lea/Ráhel), de a fent említett matriarchális társadalmakkal ellentétben a zsidó lányok örököltek. Persze más törzsbe való beházasodás esetén az örökséget is magukkal vitték az új törzsbe, annak vagyonát növelve, ezért nem is volt népszerű az ilyen kereszt-házasság.

A feleség mindezek ellenére sem volt másodrendű a családban! Külön sátorral rendelkezett, neki is voltak szolgálói, és a férjjel együtt felelt a gyerekek neveléséért. Fő tanagyagnak pedig a mózesi Törvény számított.

A fegyelmezésnek óriási szerepe volt az ószövetségi társadalomban, amiért mindkét házastárs felelősséggel tartozott. Szélsőséges

esetekben, amikor egy gyermek szidalmazva vagy szüleit bántalmazva szegült szembe az ötödik parancsolatnak, akár halálbüntetés is lehetett a törvénysértés vége: „aki szidalmazza atyját vagy anyját, halállal lakoljon.” – 2Móz 21,17. Ha a gyermek már semmire sem hallgatott, akkor fegyelmezésének joga átadható volt a véneknek, aminek ítélete akár a megkövezés is lehetett.

A FÉRFI SZEREPE AZ ÚJSZÖVETSÉGBEN

Jézus Krisztus Isten országát olyannak mutatta be, ahol nincsenek született elsőbbségek, hanem ahova mindenki egyedül kegyelem által vétetik fel, és ahol mindenkinek saját, személyre szabott szolgálata van. A férfiak szolgálata a családban megmarad az Ószövetségből, tehát továbbra is ők a család életének lelki vezetői, de ez kiegészül azzal a meghagyással, hogy úgy szeressék feleségüket, mint ahogy Krisztus szereti az egyházat. Ezzel pedig eltűnik minden értékbeli különbség férfi és nő között, és ez eleve kizárja az olyan régi társadalmi intézményeket, mint a többnejűség, helyette pedig a felelősségteljes szeretetet állítja férfi és nő közé.

Az Újszövetségben Pál apostol leveleiben többször is olvasunk családra vonatkozó eligazításokról: házastársaknak adott utasításokról, a szülők kötelességeiről és a gyermekek viselkedéséről, az özvegyek életmódjáról. Pál azt kívánja, hogy a keresztények másként éljék házasságukat, mint a pogányok (1Thessz 4,3-4), ebben követve az Ószövetséget, még ha a házasság és a család megítélése ekkorra már jócskán meg is változott. A patriarchális vonások megmaradtak (asszony és a gyermek engedelmeskedjék a férjének), de a családtagok közötti magatartást már a keresztény hit szabályozza.

Modern világunk életkörülményei között szemünk előtt értékelődik újjá a férfi és nő közötti viszony, és a káros hatások egyre nyilvánvalóbbá teszik, hogy a házasságról és a családról szóló bibliai tanítás mennyire értékes és megkerülhetetlen. A rendezett élet ugyanis nem a nő-, vagy a férfi-központú, hanem az Istenközpontú családon alapszik!

TOKÁR SÁNDOR

A többnejűség a Bibliában

Az ószövetségi család egyik fontos kérdése a többnejűség volt. A többnejűség vagy poligámia kérdése azért érdekes, mert a ma élő emberek többsége erkölcs-telen dolognak tartja, míg a Biblia kifejezetten sehol nem ítéli el. A többnejűség ugyanis nem jelentett paráznaságot, hiszen több monogám házasság egyidejűségét értették alatta. (A férfiak nem háremet tartottak!)

A több egyidejű monogám házasság az ókorban társadalmi okok miatt volt megengedve, de mindegyik ok valahol a bűnesetben megromlott ember és társadalom problémájából, a bűn nyomorúságából fakad. Isten teremtő terve tehát egy férfi és egy nő kapcsolatával számolt, semmi esetre sem többnejűséggel!

A Biblia nem ír konkrétan arról, hogy Isten miért engedte meg a poligámiát, de néhány kulcsfontosságú tényezőt érdemes megfontolnunk.

Az ókorban is hasonlóak voltak a férfi-nő arányok, mint ma, a nők száma jelentősen meghaladta a férfiak számát. Másodszor, az ókorban rendkívül véres háborúkat vívtak, és a halálozási ráta hihetetlenül magas volt. Ennek következtében még inkább nőtt volna a nők aránya. Harmadszor, a patriarchális társadalmakban egy egyedülálló nőnek szinte semmi esélye nem volt arra, hogy eltartsa magát. A nők többsége tanulatlan és képzelten volt, és apjuk, fivérük vagy férjük viselt róluk gondot. Azok, akik mégsem mentek férjhez, gyakran prostitúcióra vagy rabszolgasorba kényszerültek. A férfiak és a nők száma közti jelentős különbségből eredően sok-sok nő került volna ilyen nem kívánatos helyzetbe.

Úgy tűnik tehát, hogy Isten azért engedte meg a többnejűséget, hogy így biztosítson védelmet és megélhetést azon nők számára, akik másként nem mehetek volna férjhez. Ha egy férfinak több felesége volt, mindnyájukról gondoskodott, és mindannyiukat megvédte. A többnejű háztartást nyilvánvalóan nem lehetett ideális állapotnak tekinteni, de még mindig messze jobb megoldásnak számított, mint a többi alternatíva: a prostitúció, a rabszolgaság vagy az éhhalál.

Az elsőszülöttségi jogot mindig a főfeleségtől született első fiúgyermek kapta, ami nem volt átadható. Ezért tekintik a zsidók Izsákot Ábrahám elsőszülöttjének, és nem az egyiptomi Hágártól született Izmaelt (az arab iszlám-hívők ósatyját), noha ő volt az idősebb.

A kiégés

A bölcs öregek tudják, hogy jó munkához idő kell, ám a fiatalok ezt mintha elfelejtették volna. Hívő keresztyének körében is egyre gyakoribb, hogy a tervek, az álmok és a bizonyítási vágy felveszi a hit álarcát, és az Istennel való rendszeres kapcsolattól elszakadva a fiatal keresztyén felőrlődik a szolgálatban.

Mint szinte minden az életünkben, a lélek megfáradása sem egyik pillanatról a másikra alakul ki, hanem lassan, cseppről cseppre telik be a pohár. A kiégés folyamata több lépésben zajlik le, ezért a kiégés útján járó ember könnyen felismerhető.

- **Idealizmus.** A kezdeti lelkesedés sokszor túlzott, vagyis munkakezdekor nem reális célokat tűznek ki maguk elé, a munkát idealizálják. Munkájuk sikerét személyes életük sikerével azonosítják.

- **Realizmus.** Gyakran ezt a nagyfokú lelkesedést a munkahely a kezdeti dicsérettel még tovább fokozza. Ebben a szakaszban az érintett kreatív, hatékony munkát végez, szociálisan érzékeny, jól felméri a feladatokat. A hiba akkor történik, amikor ebben a lépésben olyan feladatokat is észrevesz, amelyek nem az övé.

- **Stagnálás.** Később a teljesítmény nem emelkedik, a sikerek elmaradnak, az emberekkel való kapcsolatok elszegényednek, a támogatási potenciál csökken.

- **Frusztráció.** Ha nem vigyáznak, a tökéletességre való törekvésből könnyen cselekvés- és bizonyítási kényszer alakulhat ki, amely a kiégés melegágyának tekinthető. Ez ahhoz vezet, hogy a szociális igények csökkennek, napjaik egyre nagyobb részét tölti ki a munka, privát szférájuk beszűkül, saját feladataik elvégzéséről elfelejtkeznek. Ezzel gyakran maguk is tisztában vannak, ám az emiatt érzett aggodalmat egyre próbálják elfojtani, a külvilág elől eltitkolni. Ezzel párhuzamosan társas kapcsolataik ritkulnak, a meglévők elszegényednek. A munkahelyi teljesítmény romlik, a jellemző munkakörből adódó segítségnyújtás hatékonysága csökken. Ezen változásokat személyes kudarcként élék meg, mely a kliensekkel szembeni negatív attitűdben, esetleg direkt becsmérlésben mutatkozik meg.

- **Apátia.** Végül az érintett kerüli az emberekkel való találkozást, a munkatársak segítő szándékát elutasítja, bárminemű javulásnak nem látja esélyét.

Amikor a lélek fárad el

Sokszor idézzük a szentírásit mondatot, hogy a lélek kész, de a test erőtlen. Különösen a mai, elvárásokkal teli világunkban – és egyházunkban – egyre többen érzik úgy, hogy már nem csak a testük, de a lelkük is elfáradt a szolgálatban.

Azzal a gondolattal és elhatározással indul el szolgálatában minden fiatal lelkipásztor, hogy ő majd mindent megváltoztat, amit az egyházban és a gyülekezeti közösségben hibásnak vélt felfedezni. A lelkipásztor kikerülve gyülekezetbe azt a célt tűzi ki, hogy megduplázza a templomba járást, megjavít minden épületet, felpezsdíti a közösség életét. Hasonlóképpen a pedagógus mintaosztályt szeretne, és az orvos minden betegének meg akar felelni.

Aztán telik az idő, telnek az évek, és lassan kezd körvonalazódni, hogy ez nem sikerül a tervek szerint. A templomba járók kezdeti megnövekedett száma lassan visszacsökken, konfliktusokba kerül a helybeliekkel, gyakran presbiterek mondanak le, vagy egy rosszul sikerült (egyház)politikai döntés ellehetetleníti, és egyedül marad.

Az elszigeteltség, a megrekedés, a kommunikációs problémák, vagy kudarcok pedig lassan bedarálják a lelkipásztort is, és egyszer csak azon veszi észre magát, hogy minden, amiért addig küzdött, valahogy értelmetlenné vált. Ma modern nyelven ezt kiégés szindrómának nevezik.

A kiégés szindróma fogalmát Herbert J. Freudenberger pszichoanalitikus alkotta meg 1974-ben, a következőképpen definiálva azt: „Kronikus emocionális megterhelés, stressz nyomán fellépő fizikai, emocionális, mentális kimerülés, mely a reménytelenség és inkompetencia érzésével, célok és ideálok elvesztésével jár, s melyet a saját személyre, munkára, illetve másokra vonatkozó negatív attitűdök jellemeznek”.

A KIÉGÉS OKAI

A kiégéshez több ok vezethet: sok stressz, intenzív lelki megterhelés, a munka iránti motiváció csökkenése, a munkahelyi elismerés hiánya, a munkahelyi kapcsolatok megromlása, következképpen az önértékelés csökkenése.

Gyakran az okok egymással ok-okozati viszonyban állnak s néha nem könnyű eldönteni,

hogy melyek voltak a kiindulási problémák. A probléma gyakran olyan személyeket érint, akik nagyfokú elvárásokkal, idealizált képet követve vágnak neki a munkának. Ha az elvárások nem teljesülnek, könnyen beindulhat a folyamat.

A kiégés egy lelkipásztor életében akkor következik be, amikor túlságosan a közösségre koncentrálnak, sikerekre, látványos eredményekre. Mert ilyenkor már megszakadt a kapcsolat az élő Istennel, ahonnan jön a mindennapi erő forrása. Nem ég ki az a lelkipásztor, aki minden nap Isten előtt és Istennel jár. Az nem kezd a fellegekben járni, nem aláz meg másokat, nem hajszol mindenképpen nagy sikereket. Az prédikál, dolgozik, épít, és kudarc esetén levonja a következtetéseket, nem roppan össze sem, vagyis nem ég ki.

A GYÓGYULÁS

A kiégés megelőzése és gyógyítása is két fontos részből áll. Az első és legfontosabb, hogy a fáradtságot és kiégést tápláló mérgezett, a lélektől idegen tűz helyett Isten Szent Lelkének tüze hassa át az életet.

A mindennapi elcsendesedés, igeolvasás és imádkozás nem egy kegyeskedő gyakorlat, hanem a lélek feltöltése és megerősítése. A lelkünk csak Isten Lelkéből tud meríteni, és csak Tőle tud megerősödni. A magányos csendesség és a családi áhítat egyformán része a lélek megerősítésének.

A második része a gyógyulásnak, hogy meg kell tanulni különválasztani a magánéletet és a munkát. A lelkipásztorok esetében ez nagyon nehéz, hiszen a lelkész teljes családjától azt várják el, hogy példamutató legyen, és az egész család a hét hét napján a lelkipásztor hivatáshoz méltóan viselkedjen. A lelkészgyerekek nem lehet rosszak, a lelkészfeleség pedig mint a kell legyen a közösségben. Minden napját, szavát, megnyilvánulását figyelik. Ezért szükséges, hogy minden lelkipásztor életében legyen az elvonulás, az olvasás és a családdal eltöltött idő alkalmi is!

Isten nem belerokkanó és megkeseredő, hanem jókedvű, örvendező szolgálatot vár el tőlünk.

TÓTOS BEÁTA

– Mi a különbség a tudatlanság és az apátia között?

– Nem tudom és nem is érdekel!

Eltékozolt tárgyaink

Egyszerűbb kidobni, újat venni, mint javítani és jobban megbecsülni?! Ma már nem csak az idős embernek, de a már használt tárgyaknak sincs becsülete. Vegyél másikat, és a régit dobd el! – harsogja a világ.

Műanyag mindenféle. Eldobott, vagy egyszerűen csak az útszélén hagyott, megtöltött szemeteszsákok, ruhadarabok... Az a gondolkodás kezd eluralkodni, hogy olcsóbb kidobni az elromlottat, és helyette egy egészen újat venni, mivel a régi javítása olyan alkatrészek cseréjét igényli, melyek nagyon sokba kerülnek. Az „új meg mégiscsak új”.

Sokféle kérdést vet fel az úgynevezett *Tervezett elavulás* elve, vagy másként *A villanykörte effektus* címen meghirdetett elmélet. Mely szerint bizonyos elektronikai készülékek már eleve úgy készülnek, hogy egy meghatározott idő után elromoljanak, hogy újabbat kelljen vásárolni helyettük. A gazdasági fejlődést nagyban meghatározza és előmozdítja, ha a fogyasztókban megvan a vásárlás utáni vágy: hogy valami újabbat, jobbat vegyen meg magának az ember. Tegye ezt akkor is, ha éppen séggel nincsen szüksége ezekre a tárgyakra, eszközökre, árucikkekre.

Számos vélemény azt is elmondja, hogy a tartós árucikkek gyártása egyenesen az ipar öngyilkossága lenne. Ezzel szemben folyamatosan fent kell tartani az új utáni igényt, hogy elkeljen a kínálat minden egyes darabja. Megtartani a vágyat a fogyasztóban, hogy vehessen valamit. Vásároljon magának valamit, ami jobb, újabb, szebb, csillogóbb minden addiginál. A gyors fejlődés oka, hogy hamar elévül a meglévő, unalmassá válik, divatjamúlttá. És akik a divatot követik, azoknak mindig új és még újabb kell.

A DOLGOK BECSÜLETE

Nem csak az embereket, a dolgokat is meg kell becsülni. És lenne is erre megoldás: végiggondolni igényeink-szükségeink-lehetőségeink összefüggéseit. Mi az, ami meghatározza az életemet? Ha a hangsúly emberi kapcsolataimon, rajtam, Istenen van, akkor a gyors fejlődés nem okoz különösebb gondot. Persze, bizonyos mértékben lépést kell tartanom a fejlődéssel, hogy minőségít, korszerűt alkothassak a munkám során. Van egészséges egyensúly. Mi az, amivel kapcsolatban igényes vagyok, és mi az, ami másodlagos számomra. Meg kell találnom, mi az, ami valóban szükséges, és mi az, ami pusztán csak valamiféle pótcselekvés, megfelelési kényszer, kitűnési igény a részemről.

A „használd és dobd el” életstílus mérhetetlenül megterheli, sőt mérgezi a környezetet. Gondoljunk a műanyag szatyrokkal „tarkított” leelőkre, vagy a fejlett országokban a háztartásokból kidobott elektronikai cikkekre, melyek a fejlődő országok kikötőit árasztják el és szennyeznek.

Ugyanakkor a használtruha, vagy általában használt árucikkek vásárlása nem feltétlenül szegénységi bizonyítvány, illetve nem szé-

REPAIR CAFE HOLLANDIÁBAN

gyelni való cselekedet. Ez lehet egy tudatosan alakított életmód. Egy olyan életmód, mely szelíden törekszik a fenntarthatóságra. Igyekszik összhangba hozni a takarékoságot a szükséggel. Ha úgy tetszik, mára már ez is divat: használt ruhát és bútort hasznosítani, sőt újrahasznosítani. De nem csak divat, életérzés is.

MOHÓSÁG HELYETT MEGELÉGEDETSÉG

Újra felhasználni régi tárgyakat, újra működésbe lendíteni nem annyira modern, de annál takarékosabb és hasznos eszközöket, ez egy világlátás. Nem feltétlenül kényszer, hanem tudatos döntés, mely folytán az emberek nem-hogy frusztrálva érzik magukat, hanem ezt a folyamatot és életmódot környezettudatosnak, a normálhoz való visszatérésnek élik meg.

Hollandiában már működik az úgynevezett „szervizkávéház”. Egy egész kávéházlancot rendeztek be úgy, hogy a helyiségekben műhely is helyet kapott. Megjavítják itt az elromlott bicikliket, működni nem akaró kiegészítőket, de még elszakadt inget is megvarrja valaki. Akarom mondani, megvarrja, javítja az elromlott tárgy tulajdonosa.

A Repair Café-ban a szakemberek tanácsait követve maga a tulajdonos javíthatja meg elromlott, de javítható tárgyait. Közösségépítés, takarékoság, önkéntesség, környezettudatos élet... Nem haszonorientált vállalkozásról van szó. Itt önkéntesek a szakemberek, olyanok, akik valamiért a társadalom periferiájára kerültek, esetleg idős koruk miatt már nem alkalmazzák őket, vagy egyszerűen csak hobbi-ból szeretnek-tudnak barkácsolni.

A tárgyakkhoz való felelőtlen kapcsolatunk az emberekkel való kapcsolataink meglazulásának, felszínessé válásának a következménye. Ha meg tudjuk adni a felebarátunknak a tiszteletet és a megbecsülést, akkor a tárgyakat is felelősségteljesebben fogjuk kezelni.

GHITEA LEVENTE

Az atyák bölcsessége

Jób könyvében kérdezi a szentíró: „Az öreg emberek bölcsék-e, és a hosszú élettel jár-e az értelem?” (Jób 12,12) A bölcsesség és értelem Istennél van. De a Reá figyelő idősök egyik legnagyobb értéke lehet a bölcsesség, a tapasztalat, bizonyos dolgokra való gyakorlatibb, hasznosítható rálátás.

A bölcsesség hosszú távú józanság. Ez pedig alapos megfigyelés, megítélés, szóolás, célszerű cselekvés. Az egyénnek az a tulajdonsága, hogy hosszú távon jól működő döntéseket tud hozni. Az újat hajszó világban egyre általánosabb az az elgondolás, hogy a régi értéktelen. A régi, idejétmúlt, melyet legfeljebb csak raktározni kell. De ezt is jól átgondoltan, nehogy elvegye a teret, energiát, időt valami sokkal hasznosabbtól.

Sajnos ez a magatartás egyre inkább érvényes az emberekkel való bánásmódra is. Az idősebbet már nem szívesen, vagy egyáltalán nem alkalmazzák, mert nem gazdaságos, nem elég gyors és hatékony. Arról nem is beszélve, hogy az idősödben egyre inkább eluralkodik a haszontalanság érzésének gondolata. Sok gazdaságban számos idősebb, idősödő munkatársat a hatékonyság érdekében előnyügdíjba, illetve nyugdíjba küldtek.

Megfeledeztek arról az igaznak bizonyuló mondásról, hogy fiatal korunkban tanulunk, aztán idősebb korunkban elkezdjük érteni a tanultakat. Aztán ezekben a gazdaságokban elkezdett hiányozni az idősebbek tapasztalata, termelésre, a dolgok működésére való rálátása. Ennek következtében súlyos vállalati pénzeket költöttek a szakemberek képzésére-tanácsára... A családok fiatalabb generációja is néha gondolkodás nélkül figyelmen kívül hagyja az idősebb tagok véleményét és tanácsát. Aztán pedig egy-egy lelkesen induló, de csúfos bukás után nem kevés az úgynevezett „tanulópénz”, anyagi veszteség sem.

Nem akarok általánosítani. Nem azt akarom mondani, hogy a fiatal generációk alkalmatlanok az életképes döntésekre. Egyszerűen az idősök tiszteletére (ötödik parancsolat), véleményük figyelembevételére hívnám fel a figyelmet. Tethetjük ezt nem csak a kornak járó tiszteletből, hanem szeretetből és a saját boldogulásunk érdekében is. Tudjuk a mondást: új seprű jobban seper. De ne feledjük kiegészíteni: az öreg seprű ismeri legjobban a koszos sarkokat!

SZABÓ JÚLIA

Felhívás

X. Szombati Szabó István Szavalóversenyre

A Lugosi Református Egyházközség az idén tizedik, jubileumi alkalommal rendezi meg a Szombati Szabó István, néhai lugosi költő-lelkipásztor emlékéért ápoló szavalóversenyt október 15-én.

Két éve a magyarországi „Falvak Kultúrájáért” Alapítvány – néhai dr. Higyed István volt lugosi lelkipásztor ajánlására – Szombati Szabó Istvánnak posztumusz a Magyar Kultúra Lovagja címet adományozta.

A szavalóverseny nem hivatásos versmondók számára szól, a következő kategóriákban: 1. elemi iskolák I–IV. osztályos tanulói; 2. általános iskolák V–VI. osztályos tanulói; 3. általános iskolák VII–VIII. osztályos tanulói; 4. középiskolák IX–XI. osztályos tanulói; 5. középiskolák XII. osztályos tanulói – egyetemi hallgatók; 6. felnőtt korosztály.

A verseny célja Szombati Szabó István költő-lelkipásztor hagyatékának megismertetése, emlékének ápolása, a magyar kultúra művelése és a magyar identitás erősítése.

A verseny kétfordulós lesz: első ízben mindenkinek egy szabadon választott Szombati Szabó István verset, második fordulón pedig az első három kategória versenyzői egy magyar gyerekirodalmi verset, a felső három kategória versenyzői pedig egy az 1956-os forradalom 60. évfordulójára választott „forradalmi” verset kell előadjanak.

A két vers elmondása után a zsűri minden kategóriában dönt az alábbi díjak odaítéléséről:

- I. díj – 300 lej;
- II. díj – 200 lej;
- III. díj – 100 lej;

· valamint a támogatók által felajánlott különdíjak és könyvcsomagok.

A mezőny győztese a „Gergely Kálmán” díjat kapja, mellyel 200 lejes elismerés is jár.

Benevezési határidő: az űrlapokat 2016. október 9.-ig kérjük eljuttatni a Lugosi Lelekipásztori Hivatalba.

Benevezési díj: a jubileumi kiadás alkalmából – NINCS!

Benevezési űrlap és bővebb tájékoztatás az alábbi elérhetőségeken igényelhető: postacím: Lugosi Református Egyházközség (Parohia Reformată Lugoj); RO – 305500 – Lugoj, str. Magnoliei, nr. 15., jud. Timiș; tel./fax: +40(0)256–351–103, mobil: +40(0)788–628–750; e-mail: gallzoli@yahoo.com.

Támogatásokat és felajánlásokat hálás köszönettel fogadunk.

GÁLL ZOLTÁN, lugosi lelkipásztor

VISSZATEKINTŐ

Kerületi Ifjúsági Tábor volt Sólyomkőváron

Bizalom – ez volt az idei egyházkerületi ifjúsági táborunk témája, melyet hagyományainkhoz híven a világ zajától félre vonulva, Sólyomkőváron tartottunk 210 résztvevővel ezen a nyáron.

Már a tábornyitó istentiszteleten a Lk 18,18-23 versei alapján Szőnyi Levente esperes arról beszélt, hogy nem elég csupán érdeklődni Isten országa iránt, hanem áldozatot is kell hozni érte. Hiába tartjuk be a „törvényt”, addig nem leszünk jók, amíg nem Isten van az első helyen az életünkben. Ezt a gondolatot vitték tovább a teológusok által tartott reggeli és esti áhítatok igei üzenete is.

Minden délelőtt egy-egy tartalmas, üzenetekben gazdag előadást hallhattunk, melyek arra mutattak rá, hogy bátran, fenntartás nélkül bízunk életünket Istenre.

Kedden, az első előadásban Kánya Zsolt Attila kémeri lelkipásztor Istenbe mint Atyába, és a családba vetett bizalomról beszélt. Amikor megtörtént a teremtés, Isten lelket lehelt az emberbe: ekkor teremti meg benne a szeretetet és a bizalmat, ami nem más, mint Istentől kapott adomány. Az első emberpárt úgy teremti meg Isten, hogy bíznak egymásban. Több bibliai történetből hallhattunk példát Isten és ember, ember és ember, ember és nép közötti bizalomról. A bizalom összekapcsol embereket, és nem szétszór! A bizalomban ott van az engedelemesség: ezt Ábrahám története mutatja meg nekünk. Ábrahám annyira bíz Istenben, hogy az Ő kérésére kész feláldozni fiát. Ez a bizalom legnagyobb foka.

Szerdán Pocsveiler István lecsméri lelkipásztor tartott előadást a bizalom elvesztéséről, a csalódásokról. Amióta ember él a földön, a bizalom elvesztése létezik. Az első nagy csalódás Kain és Ábel történetébe tárul elénk. De több csalódásról is olvashatunk a Szentírásban: Jeremiás csalódik Istenben, aki elhívta őt; sokan csalódtak Jézusban (anyja, testvérei, tanítói, tanítványai). Miért van az, hogy csalódnak? – Mert elvárásaink vannak, és nem váradalmaink! „Pedig mi azt hittük, hogy...” – mondták egykor a tanítványok. Innen indul és ide tér vissza minden csalódás. Van egy külső és egy belső képünk Jézusról, Istenről, a másik emberrel. Ha el akarjuk kerülni a felesleges csalódásokat, hagyjunk időt arra, hogy megismerjük a

másik személyt. Jézus is azt akarja, hogy megismerjük Őt.

A csütörtöki előadáson Szőnyi Levente esperes a Szentlélek által gerjesztett bizalomról beszélt. A lelkek közötti bizalom közösséget épít. Ahhoz, hogy az Atyát és a Fiút megérezzük, ehhez kell a Szentlélek. Ő a bizalom táplálója, Isten egységet kovácsoló ereje. A Lélek összekapcsol a másik emberrel, akivel egygé válok. A Szentlélek által új teremtés vagyok. Bizalommal fordulok Isten felé, tehát szeretetközösségben élek Istennel. Bizalommal fordulok embertársaim felé, tehát szeretetközösségben élek velük. Mindezt a mennybemenetel története és a pünkösdi történet láttatja velünk. Igazi közösséget csak a Szentlélek tud formálni. Ilyen tud lenni az ifjúsági közösség, a családi közösség, a baráti közösség. A hívő élet nem különködés, nem bolondság, nem magamutogatás, hanem a legboldogabb életforma a földön. A keresztyén közösség a legáldottabb emberi közösség!

A pénteki előadást Nagy Tibor szilágybagosi lelkipásztor tartotta. A *Bizalom... és ami következik* cím alatt a jövőképről beszélt. Istennek vannak ígéretei, és van terve velünk. Isten jó, és nem kell félni a jövőtől. Az az ősbizalom, ami a bűneset kapcsán megszakadt, az majd Krisztusban helyrejön.

Az előadások és kiscsoportos beszélgetések mellett bőven jutott idő ismerkedésre, játékra, sportolásra is. Az idén sem maradtak el a megszokott programok: sportvetélkedők, tereptudás, ki-mit-tud?, karaoke, filmklub és táborúj. A délutánokat alternatív programok (hangszer-tanulás, kézművesség, aerobic) töltötték ki, amelyek közül kedvük és tetszésük szerint választhattak a táborozók. Az idén is velünk voltak Köntés Beáta és Kocsis Éva pszichológusok, akik az önismereti képzést vezették.

Péntek este a kolozsvári KOBÁK Keresztyén Együttes koncertje gazdagította a programot és a résztvevők életét.

Köszönetet mondunk mindenkinek, aki fáradásával, áldozatával kivette részét az idei tábor szervezéséből, a jó hangulat megteremtéséből. Külön köszönjük a kémeri és a bagosi családoknak a finom kalácsot, amivel meglepték az ifjakat.

Isten kegyelméből immár 16. alkalommal zárhattunk egy szép hetet Sólyomkőváron. Istené legyen a hála és dicsőség.

DAKÓ ÉVA JUDIT, kórházlelkész

A megbékélést hangsúlyozzák az egyházak a reformációi jubileummal kapcsolatban

Németországban az evangélikus és a katolikus egyház közös nyilatkozatot szeretne kiadni a reformáció 500. évfordulójára, 2017-re. Ebben a megbékélés és a párbeszéd állna a középpontban.

Nem kevesebbet határozott el a német evangélikus és katolikus egyház, minthogy a reformáció óta eltelt ötszáz év kiátkozásai, vallásháborúi és teológiai vitái után valahogy közös nevezőre jussanak, ha nem is teológiailag, de legalább a testvériség szintjén.

A korábbi események és emlékek máig terhesek a két egyház kapcsolatában, de „az ökumenikus mozgalom gyümölcseinek hála”, nyíltan lehet már kérdezni és „utat mutatni a jövő felé” – jelentették be a Németországi Protestáns Egyház (EKD) és a Német Katolikus Püspöki Konferencia (KDB) képviselői.

Az „Emlékeket meggyógyítani – Krisztust tanúsítani” című dokumentumot 2016. szeptember 16-án mutatta be a nyilvánosságnak Heinrich Bedford-Strohm bajor tartományi püspök, az EKD vezetője és Reinhard Marx müncheni kardinális, a püspöki konferencia elöljárója. A közös nyilatkozat része a gyógyító emlékezés (healing of memories) folyamatának, amelyben a két egyház abban egyezett meg, hogy „őszintén utána néznek az egyházszakadás kérdéseinek, átgondolják a szenvedéssel teli hatásokat, Isten és egymás előtt is megbocsátásért esedeznek azokért a kudarcokért, amelyek mindkét oldalon történtek”.

A reformáció 500. évfordulójáról mindkét egyház Krisztus-ünnepként emlékezik meg és ünnepli meg – erről már Bedford-Strohm és Marx egy 2015-ben nyilvánosságra hozott levélváltásukban megegyeztek. „Az ökumenikus bűnbánati és megbékélési istentiszteleteknek kulcsszerepük lesz a 2017-es évben” – mondták. A 2017. március 11-én Hildesheimben tartandó központi ünnepség liturgiáját is szeptember közepén hozzák nyilvánosságra. Emellett szerveznek egy közös záródeklarációt is 2016 októberében a Szentföldre.

A közös nyilatkozatnak a kétségtelenül ünnepi részén túl azonban van egy fontos üzenete is, mégpedig az ortodox egyház irányába. Az elmúlt években súlyos belső viták születtek az ortodox egyházak vezetői és teológusai között az egyház egységének és a többi keresztyén felekezettel való kapcsolattartás kérdésében. Az ortodox egyházon belül a keményvonalas egyházi vezetők eretneknek tartanak minden, nem ortodox keresztyént, akik számára a kárhozat, a pokol és az örök ítélet elkerülésének egyetlen módja csak az lehet, ha áttérnek ortodoxnak. Az utóbbi években viszont megjelent egy olyan szellemi csoport az ortodoxián belül, amelyik higgadtan és nagyobb szeretettel viszonyul ehhez a kérdéshez.

A protestáns-katolikus közös nyilatkozat egy másik körülménye a közös húsvét kérdése is, ami a pápa és az ortodox pátriárka kubai találkozóján vetődött fel, de amire a pátriárka kitérő választ adott.

VIATOR

Felhívás imádságra az európai keresztyénségért

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) Elnöksége arra buzdítja a tagegyházak gyülekezeteit, hogy temp lo-maikban, istentiszteleteiken imádkozzanak magyar hazánk és Európa keresztyénségének megmaradásáért és megújulásáért.

Isten gyermeke az imádságban kell mindenkinek előtt keresse a válaszokat mindazokra a kérdésekre és problémákra, amelyekkel a világban találkozunk. És míg a világ politikai, gazdasági és katonai megoldásokat keres a saját maga előidézett problémákra, addig a hitvalló keresztyén ember Isten elé viszi terheit, aggodalmait és félelmeit.

„Látjuk, hogy a háborúk hogyan dúlják fel nemcsak egyes országok, hanem a világ

minden népének békéjét, hogy hogyan válnak lakhatatlanná a Föld egyes területei a környezetszennyezés miatt. Látjuk azt is, hogy a háborúk és a gazdasági nehézségek következtében hogyan indult meg egy megállíthatatlan embertömeg Európába” – írják a MEÖT honlapján megjelent közleményben.

„Könyörögjünk közösen együtt és egy akarral azért, hogy mindenki a saját országában élhessen békében, hogy ne kelljen ezreknek útra kelniük a háborúk miatt. Könyörögjünk ébredésért, megtérésért a keresztyénség eszméjéért, népünk megtartásáért kegyelmes Istenünkhöz” – kéri azzal a hittel, hogy egyedül Isten képes a békét helyreállítani, az emberi szíveket megváltoztatni.

Végre!

Az elmúlt fél évben többször is írtunk azokról az aggasztó folyamatokról, amelyek a skandináv államokban történtek, és amelyek mind a család szentségét kérdőjelezték meg. Az északi országok valami miatt elsőnek nyitnak utat az Isten Igéjével szemben, azt semmibe vevő társadalmi szemléleteknek, mint a gyermekek nemi semleges nevelése (azaz se nem fiúnak, se nem lánynak nevelik őket az iskolában), a tudatmódosító szerek iránti egyre elnézőbb magatartás, és nem utolsósorban az azonos neműek házassága.

Sok hitvalló keresztyént aggasztott ez a folyamat, de társadalmi súly és média megjelenés hiányában nem hallathatták hangjukat, így tették azt, amit Isten gyermekei évezredek óta tesznek: imádkoztak. Ennek pedig lassan be is érik a gyümölcse!

A Finn Evangélikus Egyház püspöki tanácsa a zsinat kérésére nemrégiben állásfoglalást adott ki, amelyben kifejtették, hogy kitartanak a házasság biblikus és hagyományos értelmezése mellett, és a házasságot férfi és nő közötti szövetségként látják. Ezzel a finn evangélikusok a társadalmi közhangulat ellenében foglaltak állást, hitvalló magatartást mutatva fel.

A finn parlament 2014. november 28-án elfogadta a házassági törvény módosítását, amely 2017. március 1-jén lép életbe. Eszerint a házasság ezentúl nem egy férfi és egy nő, hanem két (nemi megkülönböztetés nélküli) személy között köttetik. A nemsokára életbe lépő törvény miatt a Finn Evangélikus Egyház zsinata 2015 novemberében felkérte a finn püspöki tanácsot egy állásfoglalás elkészítésére, amely alapos előkészítés után 2016. augusztus 31-én született meg, és amelyben a püspöki tanács megállapítja, hogy az egyház a házasságot mint férfi és nő közötti szövetséget látja, és ebben továbbra sem változik az álláspontja.

A kérdésben való állásfoglalás célja, hogy irányt mutasson a törvény változásával együtt felmerülő kérdések további tisztázására, az egyházban zajló eszmecserének az Isten kijelentése irányába történő elmélyítésére.

Volt azért némi vita is a finn püspökök között, akik közül tízből kettő a liberális álláspontot képviselte, de végül az evangéliumi álláspont győzött. Az életbe lépő törvényi változás tehát nem írja felül az egyház tanítását, mely szerint a házasság férfi és nő közötti szövetség.

VISKY ISTVÁN

Évforduló

HANS RUDOLF TSCHUDI (1641–1716)

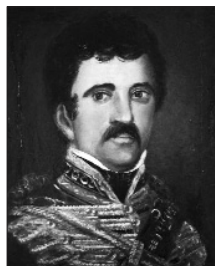

375 éve, 1641. okt. 11-én szül. (illetve 300 éve, 1716. jún. 24-én hunyt el) **Hans Rudolf Tschudi** svájci német reformátor. Lelkész Genfben (1662), majd szülővárosában

apja utódként War-tauban (1672-1716). Az ő szolgálati ide-jére esett az ún. Wartau-i konfliktus („Wartauer Handel”, 1694/95), melynek során egy katolikus család betelepítésével próbálták visszaállítani a katolikus misét a városba, ami majdnem nagy-méretű vallási háborúhoz vezetett.

BETHLEN MIKLÓS (1642–1716)

300 éve, 1716. okt. 17-én hunyt el gróf **Bethlen Miklós**, Erdély ref. vall. kancellárja, emlékiró. Udvarhelyszék (1667), Kővárvidék főkapitánya; fejedelmi tanácsúr (1689); Máramaros vm. főispánja (1690); az Erdély szabadságjogait biztosító *Diploma Leopoldinum* (1690) kieszközlője; kancellár (1691-1704). *Imádságoskönyvét* és *Önéletírását* fogsága alatt (1704-16) írja. Erdélyi ref. gondnok (1668), főgondnok (1689); több ref. koll. pártfogója, gondnoka; ref. lelkészek, tanárok támogatója, védelmezője.

OTTO WEBER (1902–1966)

50 éve, 1966. okt. 19-én hunyt el **Otto Weber** német ref. teológus, egyházpolitikus. Hercheni slp. (1925-27); az elberfeldi teol. iskola igazgatója (1928-33); göttingeni teol. tanár (1934), rektor

(1958-59); a bremeni egyetem alapító rektora (1964-66). Lefordította Kálvin *Institúció-ját* (1936-38). Karl Barth *Egyházi dogmatiká-jához* bevezetőket, külön magyarázatot (1950) írt. Főműve: *Grundlagen der Dogmatik I-II.* (1955/62). Az *Evangelisches Kirchenlexikon I-III.* (1956-59) társszerkesztője.

Hívd meg a lelkészedet!

2013. szeptember kilencedikét egy amerikai katolikus újságíró kikiáltotta a nemzetközi „hívd meg a papodat egy sörrre” – világnappá. A kedves felhívás hamar elterjedt protestáns körökben is szerte a világon.

Ez a nap azóta is minden évben remek lehetőséget nyújt arra, hogy a lelkészeket kevésbé ismert, közvetlen oldalukról is megismerjék az egyháztagjai, ugyanakkor jó alkalommá is vált az alkoholhoz való viszonyulásról is beszélgetni.

„Evangelikusként nem áll távol tőlünk a jó beszélgetést kiegészítő, kulturált sörfogyasztás, ezt felfoghatjuk akár Luther asztali beszélgetéseinek örökségeként is” – mondja Kovács Áron, rákoskeresztúri lelkész, az első magyarországi evangélikus sörfesztivál, a Lutherfeszt egyik szervezője. Áron az első felhívást komolyan véve legkedvesebb katolikus kollégáját lepte meg azzal, hogy becsengetett hozzá egy üveg sörrrel. „Ez a felhívás valóban remek lehetőség a találkozásra, a lelkészekkel, papokkal történő informális beszélgetésre, amelynek egy pohár sör jó apropót szolgáltat.”

A kezdeményezés nagyon hamar népszerű lett, ami azt mutatja, hogy a gyülekezetek – felekezettől függetlenül – igénylik a lelképásztorokkal való személyes, baráti kapcsolattartást is, ahol a lelkész „emberi” arca is megmutatható. Az emberek humorosnak találták ezt a felhívást, és kifejezetten igénylik, hogy ne csak „tömjenszagú templomokban kelljen a bűnösségükről hallani”, hanem élet-közeli, hús-vér lelkészekkel is beszélgessenek.

A 21. század elvallástalanodott fiatalságában is mélyen ott ül az a nézet, hogy a pap-ság egy ősi, megközelíthetetlen és szigorú rend. Felszabadulás-élmény számukra, amikor azt tapasztalják, hogy ezekkel az emberekkel lehet beszélgetni, adott esetben sörözni, és merhetnek kérdezni olyanokról, amiket egyébként mástól sose kérdeznének meg vagy más helyzetben nem kérdeznének meg egy lelkésztől. Kíváncsiak a felekezetek közötti különbsé-

gekre, sajátosságokra például. Fontos tehát, hogy még ennek a rétegnek is vannak elképzelései, nagyon mélyen húzódnó mintái arról, hogy milyen egy lelkész, és ha ennek az ellenkezőjét tapasztalják, az visszavezetheti őket az egyházhoz, de legalább elgondolkodhatnak arról, hogy a papok és lelkészek és rajtuk keresztül az egyház is teljesen érvényes módon részei a jelennek. Mint aztán az elmúlt években kiderült, a gyülekezeti tagokon kívül a lelképásztorok is legalább annyira igényelték a közvetlen találkozások alkalmait.

A mozgalom figyelmeztet arra is, hogy az alkoholizmus egy állandóan jelen lévő probléma sok gyülekezeti tag vagy éppen a lelképásztor életében, és ezekről a kérdésekről beszélni kell.

A mozgalom ellenzői ugyanakkor azzal érvelnek, hogy a lelképásztor nem kellene szenvedélybetegséghez is vezető rossz példával elől járjon, hiszen ezt a magatartást sokan öngigazolásnak tekinthetik rejtett vagy nyilvános alkoholizmusukra.

Fricska

Egyszer egy baráti társaság megbeszélte, hogy vasárnap délelőtt elmennek focizni. Már mindenki összegyűlt a megbeszélés időben, kivéve egy atyafit, aki egy negyed órát késett. Amikor megérkezett, mentegetőzni kezdett: – Ne haragudjatok a késésért, de nem tudtam eldönteni, hogy templomba menjek, vagy

pedig focizni, ezért feldobtam egy pénzérmét, hogy ha írás, akkor templomba megyek, ha pedig fej, akkor focizni. – És mi tartott ezen ennyi ideig? – kérdezték méltatlankodva a többiek. – Hát az, hogy először 18-szor egymás után az írás jött ki, míg végül sikerült fejet dobni.